

acc. n:o 1887

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Skåne

Frosta h:d.

N. Munkårps s:n.

Uppt.

Albert Nilsson

16 Sid.

1887

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Register:

Tro och sed vid begravning.	1-8.
Julafton.	9.
Julafton, 1 juseu	10.
Lucianatten	11.
Majsjungningen.	12.
Ny födda barn	13.
Sista kärven	14.
Staffansridning.	15.
Önskekrans.	16.

— 1887 —

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Angående personalia se Bonde Nilssons
samlingen sommaren 1928.

Om en höna gal i gården ,gal den ut Varsel och tydor.
någon,och man brukade alltid hugga huvudet av
en höna,som gol.

Om folk flockar sig på vägen till
kyrkan betyder det ,att det snart skall bli lik.

När man bakade fint bröd och detta
blev "tungt",betydde det ,att det snart skulle
bli lik.

Det går varsel för allas,som ska dö
och ibland för andra också,Jag hade två små
barn ,som dog ,och innan dessvar det två
ljus ,som släcktes .Och båda barnen dog på en
gång liksom ljusen släcktes på samma gång.

Det var mycket vanligt att folk hade svårt Svårt för att dö,
för att dö. Detta kunde bero på ,att de döende låg
på hönsafjer. Man tog då bort denna och tände eld
på den och sen kunde de döende vanligen dö.

Man brukade ibland titta i skorstenen, då
någon hade svårt att dö. Och ibland öppnade man
fönster eller lade dem på golvet. Den döende
skulle alltid ligga i öster och västerliksom
de döda lågo i graven.

Man stannade alltid klockan då någon hade
dött.

Och vid den döendes säng skulle det alltid
brinna ljus.

mjuka ,sade man ,att det snart skulle bli lik igen,

När en barnsängskvinna dog utan att ha blivit förlöst,satte man alltid ner liket i grindhålet till kyrkogården,då man skaller bära det till graven.Och man lade alltid nål och sax och en flaska med vatten på till henne i graven.

För att hindra de döda att gå igen, Döda,som gå igen, brukade man surra de båda stortårna på liket med ståltråd.Då skulle det inte kunna gå igen.

De ,som hade förtsvurit sig åt den Försvurna åt den ~~on~~ onde hade ingen skugga och detta kunde man se, onde. då de voro ute och gingo i månsken.De hade alltid svårt för att dö.

När någon var död i gården ,kom snickaren och tog mått av kistan och sedan gjorde han denna vanligen av bräder ,som han fick på gården.Snickaren var alltid med på begravn-

1887

-ningen och det var en till som hjälpte honom att spika på locket till kistan innan man begav sig mot kyrkan.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5 5

Det vanliga sättet att föra liket till kyrkogården var att bära kistan på en bär , som alltid stod i vapenhuset. Det var fyra , som bar och man indelade dem som skulle bära i flera lag, beroende på, hur lång vägen var till kyrkan. Man tog naturligtvis alltid karlar av ungefär lika längd till att bära i samma lag, Ordningen inom likföljet var sådan, att den närmaste släkten alltid gick närmast kistan.

Vanligen var det en i närheten , som hjälpte kyrkovaktaren att ringa, då det ju skulle ringas med två klockor för den döde. Man ringde längre om det var äldre personer som voro döda. För dessa ringde man i allmänhet ungefär en timma.

Grävningen av graven fick den dödes anhöriga själva sörja för slikså igenskottningen

efter begravningen.

Efterringning gjordes inte utom om man betalade två kronor ~~XXXX~~ extra, och därför fingo de fattigare vila i sin grav utan efterringningen.

Självspillingar.

Självspillingar fördes alltid till kyrkogården sedan solen gått ned och man förde dem inte genom grindarna utan man lyfte dem över muren och lade dem på ett särskilt ställe på kyrkogården. En sådan bit fanns det på varje kyrkogård, en liten hörna mot norr där jorden inte var invigd och där vilade dessa för sej själva tillsammans med barn, som inte hade blivit döpta.

På vägen till kyrkan strödde man för att hedra den döde granris på vägen och ibland lade man riset i form av kors på körbanan.

Innan man gick av gården med ett lik, var det någon, som höll ett tal vid båren.

Då man bar ut liket ur likrummet ut på gården ,lade man ofta en bit stål vid tröskeln.

Vägen till kyrkan för ett likfölje fick inte vara några genvägar utan alltid stora vägen och densamma tillbaka.

Att ta till en begravning kallade man alltid att "ta till ärdes", och då skulle man som vid alla gillan förr i tiden ha förning med sig. Det var vid begravning liksom vid bröllop en talesman , som skulle bära fram de olika förningarna och pata för var och en. Arvingarna sutto vid det förnämsta bordet. Vid begravning var det endast en måltid, som vankades ,endast /då det var storbönder , som hade begravning, fick man två.

Graven på kyrkogården utmärktes Graven
bara av en lite kulle eller av en liggande sten.

Blommor på en grav eller på kyrkogården fick man aldrig plocka

De ,som hade mycket högfärd för sej med
håret ,på dem skulle håret aldrig förstöras.

De ,som sänkte sig och fingo en blåsa
för munnen troddes kunna höra allt vad man sade.
De voro inte döda och de dogo inte med detsamma.
Det var en gång en ,som hade sänkt sig och det
var begravningefter honom .När då gästerna sutto
där på natten,släcktas plötsligt alla ljusen och
då sade hustrun: Nu dog han.

Det var en gång en ,som sänkte sig i
ån men som de hittade och fick opp och fick
liv i igen.Ham talade om att ham hade hört ,hur
kyrkklockorna ringde över honom själv.

Julafton fick man inte gå på loftet Julafton,
och man fick inte borsta skor under hela
julen, Far brukade alltid borsta sina skor
julafton och sedan gömde han skoborsten,
Då man satt till bords fick man inte lysa
under bordet med ljusen.

Innan man gick ut och gav kreaturen
på morgonen skulle man alltid äta en bit ty man
fick aldrig göra detta på fastande mage.

Om julafton brukade man senare grenljus Ljusen julafton.
med tre stycken ljus i .På julaftonen gav man
så alltid akt på huru julljusen brunno .Och i familjen
hade var och en sitt ljus och dens ljus som först
brann ner julafton den skulle först dö under det
kommande året.

Skivna

Första bok

N. Månbergers

1887

Alfred P. R. Nelson 11.

LINDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lucianatten skulle man äta en salt Lucianatten.
sill och sedan skulle man sitta oppe och vänta
Då kom det en man och gav en vatten, och denne
s.k. önskeman skulle man komma att gifta sig med.

Skåne
H. Frick
En A. Munksgaard

1887

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

12. 10
Majsjungningen.

X Det brukades alltid ,att man skulle gå
omkring och sjunga maj förr i världen. De unga
samlades då och man gick sedan från gård till
gård och sjöng en visa. X

Nyfödda barn.

Då ett barn var fött i en gård ,bäddade man alltid ppå långbordet åt den lille och så tände man ett ljus.Detta ljus troddes ha en nära förbindelse med den lille .

Mor Ola Nils talar om ,att då hennes bror var född ,hade man tänt ett ljus.Pojken var mycket svag och man väntade att han skulle dö när som helst. Då fick man se hur lågan från ljuset skilde sig från detta och svävade bort över gossens bädd och alla trodde att han nu skulle dö.Men efter en liten stund svävade ^{lågan} ~~KYKKKK~~ alldeles av sig själv bort igen och tände ljuset och pojken fick också leva. När därför ett ljus släckes tror man ,att en människa skall dö.

*Skane
Frosta ha
Munkagren*

1887

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

14

14

M. S. Nilsson

Sista negen på hela gården, som man band, Sista kärven.
skulle man alltid binda tre band om .Annars hade
man inget särskilt namn på den och man hade heller
inga andra ceremonier med den .

Skane
Frosta hd
M. Montkopp Sn

1887

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

15 15

Upp. Alb. Nilsson

Annandag jul brukade man att rida Staffan ^{Rida Staffan.}
Både häst och karl voro då utyntade och fina
och man red omkring och sjöng en visa, och alltid
blevo staffansridarna trakterade på ställena.

1887

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

16. 16

Om midsommarafton skulle man gå ut och Önskekrans.
plocka nio sorters blommor, som man skulle
binda till en önskekrans. Under natten skulle man
sedan sova på denna och det som man då önskade
sig kom att slå in.

1887

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Tro och sed vid begravning.

1887.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Upptecknat efter av

Anna Olsdotter

Albert Nilsson

sommaren 1928.

// Mor Ola --Nils. //

Henninge, N. Munkarps s:n.